

SPIS TREŚCI

Walka o granice

Paweł Naleźniak – Bitwa jazłowiecka 3

W dziejach polskiego oręża niewiele jest równie błyskotliwych zwycięstw, jak to odniesione pod Jazłowcem, w boju trwającym z przerwami trzy dni i noce – od 11 do 13 lipca 1919 r.

Mirosław Węcki – I i II Powstanie Śląskie.

Przyczyny wybuchu, plany działań i skutki 16

Ocena trzech górnośląskich zrywów i plebiscytu nie jest jednoznaczna – w końcu nie zakończyły się one przyłączeniem do II Rzeczypospolitej całego górnośląskiego obszaru plebiscytowego, a przeprowadzony w 1922 r. podział regionu nie zaspokoił w pełni polskich aspiracji terytorialnych.

Artur Kuprianis – O zachodnią granicę II Rzeczypospolitej. Walki z Niemcami i komunistami w Zagłębiu Dąbrowskim. 28

Do 1914 r. w Zagłębiu Dąbrowskim zbiegały się granice wszystkich zaborów Polski – obszar ten nazywano Trójkątem Trzech Cesarzy. Po wybuchu I wojny światowej Rosjanie zostali wyparci z Zagłębia, a jego obszar podzielono na strefy okupacyjne: niemiecką i austriacką.

Tomasz Sikorski – Bunt generała Żeligowskiego. Harcerskie oddziały bojowe w wyprawie na Wilno 42

W walkach o Wilno w 1920 r. dużą rolę odegrali harcerze, mający już cenne doświadczenie z wojny polsko-bolszewickiej.

Ks. Jarosław Wąsowicz SDB – Młodzież w walce o granice odrodzonej Polski 50

Rafał Michliński – Strażnicy „Morza Pińskiego”. Setna rocznica powstania Flotyli Pińskiej 60

Waldemar Brenda – Polska czy Prusy Wschodnie? Przegrany plebiscyt 72

Sebastian Pilarski – Spór i walka
o granicę polsko-czechosłowacką
w latach 1918–1920 85

Sylwetki

Adam Siwek – Zapomniany bohater.
Pułkownik pilot Jerzy Kossowski
(1892–1939). 97

Aneta Mintzberg – Zapomniany
mecenas odrodzonej Rzeczypospolitej.
Maurycy Zamoyski (1871–1939) . . 112

Mirosław Szumiło – O niepodległą Ukrainę.
Symon Petlura (1879–1926). 120

Komentarze historyczne

Teodor Gąsiorowski – „Karpaty”
pod Monte Cassino 129

Andrzej W. Kaczorowski – Papiery
nie giną. Akta z Domu Chłopa . . . 136

1939–1945 Bohater

Paweł Sztama – Witold Pilecki. . . 143

1939–1945 Zbrodniarz

Anna Zechenter – Rudolf Höss. . . 151

Kolegium:

dr hab. Adam Dziuba, dr Wojciech Frazik,
dr hab. Waldemar Grabowski, Adam Hlebowicz,
dr Milena Kindziuk, dr Kazimierz Krajewski,
dr Mariusz Krzysztofiński,
dr Sebastian Ligarski, dr Agnieszka Łuczak,
dr Marcin Majewski, dr hab. Filip Musiał,
dr Wojciech Muszyński, Jan M. Ruman,
dr hab. Krzysztof Sychowicz, Anna Zechenter

Redaguje zespół:

Wojciech Butkiewicz – sekretarz redakcji
(tel. 22 5818813,
wojciech.butkiewicz@ipn.gov.pl),
dr Filip Gańczak (filip.ganczak@ipn.gov.pl),
Jakub Gołębiowski
(jakub.golebiowski@ipn.gov.pl),
Romuald Niedzielko –
zastępca redaktora naczelnego
(romuald.niedzielko@ipn.gov.pl),
Jan M. Ruman – redaktor naczelny
(jan.ruman@ipn.gov.pl),
Andrzej Sujka (andrzej.sujka@ipn.gov.pl),
dr Barbara Świtalska-Starzeńska
(barbara.switalska-starzenska@ipn.gov.pl),
Piotr Życieński – fotoreporter
Sekretariat: Maria Wiśniewska
(tel. 22 5818819, maria.wisniewska@ipn.gov.pl)

Projekt graficzny: Sylwia Szafrąska
Projekt okładki i łamanie:
Katarzyna Dziedzic-Boboli

Korekta: Beata Stadrzyńiak-Saracyn

Adres do korespondencji:
ul. Wołoska 7, 02-675 Warszawa

Druk:

LEGRA Sp. z o.o. ul. Albatrosów 10c,
30-716 Kraków

W winiecie: oryginalny orzełek
z czapki powstańczej, fot. Jarosław Wróblewski
Na okładce:
Uczestnicy I Powstania Śląskiego 1919 r., fot. NAC